
Akademici: V nouzi hodláme stávkou bojovat proti současné podobě reformy

Akademici: V nouzi hodláme stávkou bojovat proti současné podobě reformy

5.2.2009, rubrika: Hradec, strana: 3, autor: SILVIE ŠPRYŇAROVÁ

Do Hradce Králové se sjeli zástupci akademických senátů z více než poloviny vysokých škol v celé České republice.

Hradec Králové/ Stávající podoba reformy vysokých škol utrpěla další šrám. Proti se postavila většina vysokých škol z celé republiky. V krajním případě jsou ochotny přistoupit k demonstracím či stávkám.

Zástupci akademických senátů jednotlivých fakult z dvanácti univerzit se včera sjeli do krajské metropole, kde se ostře ohradili proti současné verzi Bílé knihy terciárního vzdělávání, jež by měla být podkladem pro celou reformu.

Kromě podstatných nedostatků, které akademici shrnuli do závěrečného společného prohlášení, kritizovali i samotný způsob, jak celý dokument vznikl.

„Debata, která byla ze strany ministerstva prezentována jako velmi otevřená a tvůrčí, ze strany univerzit tak rozhodně vnímána nebyla. Navíc bylo uváděno, že vysoké školy s reformou souhlasí, což není tak úplně pravda. Většina univerzit v České republice se současnou podobou reformy nesohlasí,“ uvedl Petr Christov, předseda Akademického senátu Filozofické fakulty Univerzity Karlovy.

Dokument, který ministerstvo předložilo jako konečnou podobu Bílé knihy, považují akademici za velmi nebezpečný materiál, který ohrožuje kvalitu vysokého školství a jeho demokratický charakter.

Nově by měla vzniknout rada pro terciární vzdělávání, ve které by byl také člen vlády. Dalším novým článkem ve struktuře vysokého školství by byly takzvané správní rady jednotlivých univerzit.

„Již nyní jsme byli kritizováni za přílišnou provázanost vysokého školství s politikou. Rada terciárního vzdělávání se objevuje až v poslední verzi Bílé knihy a do systému vysokého školství zanáší značnou nepřehlednost. Navíc prostřednictvím správních rad této rady pro terciární vzdělávání se zvyšuje napojení na politické strany a neprůhlednost systému,“ vysvětluje Karel Bernášek, místopředseda Akademického senátu Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity. Ze současného akademického senátu, který je hlavním orgánem samosprávy fakult i univerzity, by se stal jen spolek, který by přišel o většinu svých pravomocí, jež by přešly na správní rady.

„Senát by přišel o možnost navrhnout děkana rektorovi, o možnost schvalovat rozpočet a i o další pravomoce. Posunul by se do role hodnotitele kvality výuky či správce servisních věcí typu, zda v menze jsou nápoje podávány do skleniček či kelímků. To je naprosto deklasující role,“ říká Bernášek.

Problémem však zůstává i skutečnost, že Bílá kniha vůbec nebere na vědomí fungování fakultních akademických senátů.

„Sice je dán prostor pro možné upravení si struktury uvnitř fakulty, ale celá formulace je velmi vágní. Mění se také princip zodpovědnosti, který by nebyl kontrolovatelný,“ poznamenala Pavlina Springerová, předsedkyně Akademického senátu Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové.

Ostrou kritiku si vysloužil i systém financování vysokých škol a také provázanost výsledků činnosti škol na soukromé podniky a průmysl, na níž je kladen velký důraz. „Toto se týká jen části vysokých škol. Existují i humanitní fakulty, které toto napojení nemohou mít. Na jednu stranu je to v pořádku, avšak o humanitních školách není v návrhu reformy ani zmínka,“ uvedl Martin Opršál, předseda Akademického senátu Hudební fakulty Janáčkovy akademie múzických umění. Do Hradce však nepřišli jen zástupci humanitních fakult. Na tvorbě prohlášení, které bude předáno ministru školství Ondřeji Liškovi i členům vlády, se podíleli také akademici z technických univerzit.

Pokud ani po této výzvě nepřistoupí ministerstvo na veřejnou diskusi a případné změny návrhu, hodljí univerzity sáhnout i ke stávkám a demonstracím.

Více informací včetně celého prohlášení akademiků a audiorozhovorů najdete na: hradecky.denik.cz/reforma

Zásadní problémy současného návrhu Bílé knihy terciárního vzdělávání

• Snadná zneužitelnost – omezením samosprávy vysokých škol se dává prostor pro prosazování politických a ekonomických zájmů nejrůznějších lobby, a to prostřednictvím správních rad a rady pro terciární vzdělávání.

• Nerealizovatelnost – chybí jasná představa o konkrétním procesu, jak dosáhnout cílového stavu. Popis návrhu reformy je tvořen souborem navzájem neprovázaných kapitol, a absence této představy činí reformu nevěrohodnou.

• Krátkozrakost – upřednostnění přímého profitu před investicemi do rozvoje vědy a vzdělanosti je pro většinu oborů základního výzkumu likvidační.

• Klamnost – návrh reformy vzbuzuje falešné naděje mezi uchazeči o kvalitní vysokoškolské vzdělání, protože zaměňuje kvalitu výuky s bezprostřední finanční rentabilitou. V praxi tak povede k poklesu úrovně absolventů a následně i ke snížení jejich hodnoty na trhu práce.

• Neufinancovatelnost – návrh reformy nenabízí realistické řešení podfinancování vysokého školství. Zvýšení příspěvku ze státního rozpočtu se neplánuje a chybějící prostředky nemohou být vyrovnány pouhým zapojením soukromých zdrojů.